

**Protocolul celei de-a XX-a sesiuni a
Comisiei guvernamentale româno–germane
pentru minoritatea germană din România**

București, 10-11 aprilie 2017

1. Comisia guvernamentală româno-germană pentru problematica etnicilor germani din România (Comisia) s-a reunit în perioada 10-11 aprilie 2017, la București. Delegația română a fost condusă de domnul George Ciamba, secretar de stat pentru afaceri bilaterale și strategice în spațiul euroatlantic în Ministerul Afacerilor Externe al României. Delegația germană a fost condusă de domnul Hartmut Koschyk, Însărcinat al Guvernului Federal pentru problemele imigranților de origine germană și minorități naționale și membru al Bundestag-ului german. Sesiunea din 2017 a Comisiei s-a desfășurat în contextul aniversării a 50 de ani de la stabilirea relațiilor diplomatice dintre România și R.F. Germania și a 25 de ani de la semnarea, la 21 aprilie 1992, a Tratatului dintre România și R.F. Germania privind cooperarea prietenească și parteneriatul în Europa.

Ambele părți au exprimat satisfacție față de relația de încredere care a caracterizat peste un sfert de secol relațiile bilaterale dintre România și R.F. Germania și doresc continuarea acestui parteneriat valoros.

2. Comisia a subliniat faptul că România și R. F. Germania sunt state prietene și partenere în Uniunea Europeană și NATO, iar relațiile tradiționale sunt potențate de legături culturale, spirituale și umane. Pe români și germani îi leagă o prietenie profundă, care se datorează inclusiv conviețuirii de secole a românilor, sașilor și șvabilor în Transilvania, Banat și Bucovina.

Comisia a apreciat participarea activă a reprezentanților Forumului Democrat al Germanilor din România (FDGR), ca și a forumurilor regionale. Comisia și-a exprimat aprecierea pentru măsurile pe care România le-a luat începând din 1992, care au contribuit la îmbunătățirea situației minorității germane.

Guvernele român, respectiv german, au subliniat importanța comunității germane pentru societatea românească și faptul că orice fel de acțiuni denigratoare la adresa acesteia sunt absolut condamnabile. Ambele guverne evidențiază rolul pozitiv al minorității germane pentru societatea românească și pentru relațiile bilaterale româno-germane.

3. Comisia a luat la cunoștință apelul minorității germane pentru sprijinirea, consecventă și hotărâtă, de către R. F. Germania a unei aderări într-un viitor apropiat a României la spațiul Schengen.

4. Comisia a apreciat în mod deosebit sprijinul financiar acordat minorității germane în anul 2016 de către partea română, care urmează să pună la dispoziție în anul 2017 o sumă de 8.669.500 lei (*aproximativ 1.902.249,04 Euro*).

5. Comisia a salutat sprijinul financiar acordat, cu consimțământul părții române, minorității germane din România de Ministerul Federal de Interne din Germania. Quantumul mijloacelor puse la dispoziție se ridică în acest an la circa 2,2 milioane Euro, cărora li se adaugă mijloace financiare provenite din rambursări de împrumuturi pentru promovarea economică, în valoare de circa 1,4 milioane Euro. În total, sunt puse la dispoziție în anul 2017, în scopul sprijinirii minorității germane din România, 3,6 milioane Euro. Aceste măsuri financiare de sprijin sunt stabilite în consultare cu FDGR și vizează cele 3 domenii cheie: ajutorul social-umanitar, economic și de sprijin al comunității, ultimul domeniu având ca centru de greutate sprijinirea tineretului.

6. Comisia a salutat activitatea următoarelor fundații care beneficiază de sprijin din partea Germaniei:

- Asociația bănățeană pentru cooperare internațională BANATIA
- Fundația SAXONIA-TRANSILVANIA
- Fundația Sătmăreană și Transilvania de Nord de Cooperare Internațională
- Fundația ACI BUCOVINA
- Asociația pentru cooperare internațională TRANSCARPATICA.

În 2017 aceste fundații acordă credite în valoare de 510.000 Euro, fără dobândă sau cu dobândă mai mică, venind în întâmpinarea întreprinderilor din agricultură, medicină, arte meșteșugărești, producție, prestări servicii și multe alte branșe. Sprijinul financiar vizează, în primul rând, investiții utile pe termen lung. Acestea servesc îmbunătățirii economiei și infrastructurii în acele zone locuite de către persoanele aparținând minorității germane, obținerii de locuri de muncă și diversificării acestora. Până în prezent, au fost sprijinite prin asistență oferită de partea germană 2.627 de afaceri, fiind acordate 3.027 de contracte de credit. Acestea li se adaugă peste 2.000 de sesiuni de consultanță, prin care au fost furnizate informații privind perspectivele și posibilitățile de întraajutorare ale acestor afaceri. Pornind de la acestea, au putut fi create, grație fundațiilor, 13.419 locuri de muncă, ceea ce a adus multor regiuni o creștere semnificativă a nivelului de trai. În acest context, partea română reiterează faptul că diferențele de curs la rambursarea creditului, precum și costurile de administrare din cadrul asistenței economice, nu vor fi impozitate, conform reglementărilor fiscale românești.

7. Comisia a luat notă de faptul că Ministerul Muncii și Justiției Sociale din România este în curs de a elabora legislația subsecventă Legii asistenței sociale nr. 292/2011, cu modificările ulterioare. Aceasta vizează inclusiv îmbunătățirea prevederilor din domeniul

protecției și promovării drepturilor persoanelor vârstnice și ale persoanelor cu dizabilități. MMJS a planificat modificarea și completarea Legii nr. 17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice, inclusiv cu introducerea prestației de dependență potrivit modelelor europene, în cursul anului 2017.

Contractarea serviciilor sociale este principalul instrument de finanțare a furnizorilor privați de servicii sociale. Din acest motiv se intenționează o colaborare mai strânsă între administrația publică locală și furnizorii privați de servicii sociale (asociații, fundații și culte recunoscute de lege) sprijiniți de statul german în vederea aplicării prevederilor legale în vigoare.

Comisia a remarcat în mod deosebit faptul că Ministerul Muncii și Justiției Sociale din România analizează cele mai bune soluții pentru implementarea măsurilor prevăzute în Programul de guvernare 2017-2020 – viață decentă pentru pensionari, incluziune socială și reducerea sărăciei, servicii sociale de calitate, printre care se numără:

- Stabilirea unor mecanisme moderne, adaptate unor realități obiective din societate, de finanțare a serviciilor sociale realizate de către furnizorii privați de servicii sociale;
- Susținerea parteneriatului public-privat și dezvoltarea pieței mixte de servicii;
- Creșterea alocării de bani pentru cazarea în locuințe, cămine, pensiuni pentru bătrâni administrate privat; încurajarea construcției de noi centre private prin creșterea cuantumului subvenției acordate de către stat pentru plata întreținerii și chiriei în centrele rezidențiale aferente persoanelor vârstnice;
- Înființarea de locuințe protejate și centre de zi, prin intermediul cărora se va asigura tranziția în comunitate a persoanelor cu dizabilități găzduite în centrele rezidențiale;
- Creșterea gradului de acoperire a serviciilor sociale la nivel local.

8. Comisia a luat notă de:

- sprijinul financiar care va fi acordat în anul 2017, cu consimțământul părții române, minorității germane din România de Ministerul Afacerilor Externe al Republicii Federale Germania, în domeniul cultural și educațional, în valoare de circa 430.000 Euro;
- alocarea, cu consimțământul părții române și la inițiativa FDGR, de către Guvernul federal german, a sumei de 1.250.000 de Euro pentru susținerea învățământului cu predare în limba germană maternă în România.

Comisia a încurajat cele două părți să continue dialogul în vederea identificării unor noi modalități de sprijinire a învățământului cu predare în limba germană în România. Ambele părți au apreciat numeroasele modalități de sprijin acordate României de către landurile Baden-Württemberg și Bavaria, cu precădere programele de trimitere a cadrelor didactice în România, precum și programele din domeniul umanitar.

9. Comisia a apreciat activitatea Centrului pentru Formare Continuă în Limba Germană din Mediaș, în calitate de centru național de formare. Centrul își va păstra actuala formă de organizare, în subordinea Ministerului Educației Naționale, cele două părți continuând cooperarea pentru sprijinirea bunei funcționări a acestuia.

Comisia a apreciat ca fiind deosebit de util sprijinul acordat de partea germană secțiilor speciale din școlile cu predare în limba germană maternă, cât și școlilor și secțiilor care pregătesc elevii pentru susținerea examenului de Diplomă de limbă germană II a Conferinței Permanente a Miniștrilor Învățământului și Culturii, precum și Centrului pentru Formare Continuă în Limba Germană din Mediaș. Comisia încurajează acordarea acestui sprijin și pe viitor.

Partea germană a reafirmat, în acest context, caracterul exemplar al cadrului legislativ românesc în domeniul învățământului dedicat minorităților naționale. Posibilitatea pentru elevii de alte etnii să învețe în limba germană reprezintă un exemplu pozitiv pentru dialogul interetnic și promovarea interculturalității.

10. Comisia a apreciat modul de transpunere în practică a Acordului dintre Guvernul României și Guvernul R.F. Germania privind colaborarea în domeniul școlar. De asemenea, Programul multianual pentru consolidarea calității învățământului în limba germană, convenit în cadrul Grupului de lucru româno-german privind situația învățământului în limba germană din România este în interesul ambelor țări.

Pentru punerea în aplicare a acestui Program, părțile au încheiat parteneriate pe termen lung în domeniul educației. Minoritatea germană din România are un rol activ în acest proces.

Comisia a apreciat demersurile părții române pentru identificarea unor soluții în vederea elaborării, traducerii și tipăririi manualelor în limba germană destinate învățământului cu predare în limba germană maternă și a încurajat măsuri în acest scop.

Comisia a apreciat succesele școlilor românești care au fost incluse în programul de trimitere a profesorilor germani prin intermediul Centralei pentru Activitatea Școlară în Străinătate. În mod deosebit au fost remarcate:

- activitatea secțiilor speciale germane de la Colegiul German Goethe din București și de la Liceul Teoretic Nikolaus Lenau din Timișoara;
- promovarea școlilor care oferă posibilitatea obținerii Diplomei de limbă germană II a Conferinței Miniștrilor Învățământului și Culturii;
- calificarea cadrelor didactice române, în calitate de examinatori pentru Diploma de limbă germană II (DSD);
- promovarea mai accentuată a predării disciplinelor de specialitate în limba germană.

Comisia dorește, în continuare, atragerea elevilor performanți din școlile cu limbă de predare germană, în programul oferit de Serviciul pentru Schimburi Pedagogice sau în programe similare, pentru a spori motivația pentru performanță și în cadrul unităților școlare cu predare în limba germană. Promovarea mobilității elevilor, studenților, cadrelor didactice, tinerilor cercetători va reprezenta o prioritate. În aceeași măsură vor fi promovate parteneriatele între școli și universități, cu preponderență a celor care au linii de studiu în limba germană.

11. Comisia a luat notă cu apreciere de faptul că partea română are în vedere măsuri pentru îmbunătățirea infrastructurii școlare, îndeosebi măsuri pentru încheierea lucrărilor de renovare și extindere a Liceului Nikolaus Lenau din Timișoara, respectiv a Liceului Johann Ettinger din Satu Mare.

12. Comisia susține cooperarea româno-germană pentru formarea profesională în sistemul dual în România și, în acest sens, a salutat adoptarea cadrului legislativ care permite organizarea și funcționarea învățământului profesional dual începând din anul școlar 2017-2018. Comisia a apreciat rezultatele Școlii Profesionale Kronstadt din Brașov la 5 ani de la înființare, precum și ale școlilor profesionale din Alba-Iulia, Sibiu, Timișoara, Sebeș și Arad. Partea română a apreciat susținerea oferită de partea germană pentru activitățile unor secții în limba germană de la instituțiile de învățământ superior românești.

13. Comisia a apreciat eforturile ambelor state de menținere și promovare a identității culturale a minorității germane din România. Consideră patrimoniul cultural material și imaterial drept o condiție esențială pentru menținerea specificității minorității și a pledat în favoarea desfășurării de proiecte care vizează păstrarea și afirmarea acesteia. Partea germană a mulțumit României îndeosebi pentru sprijinul acordat proiectelor culturale inițiate de Germania.

În același timp, Comisia a recunoscut importanța redescoperirii României de către tinerii sași și șvabi din Germania, originari prin ascendență din România, prin sprijinirea de proiecte menite să răspundă acestui scop, contribuind la creșterea rolului de punte de

legătură al etnicilor germani în consolidarea și dinamizarea relațiilor dintre România și Germania.

14. Comisia a salutat oferta Guvernului Federal privind compensarea foștilor deținuți germani din lagăre de muncă, care a generat mare interes, până în prezent existând deja 3.266 de cereri de la germani de origine română. Prin prezenta va recunoaște excelența activitate educațională și de consiliere prin Forumul Democrat al Germanilor din România.

15. Comisia a încurajat partea română ca, prin Ministerul Culturii și Identității Naționale, să întreprindă toate diligențele necesare pentru elaborarea actului normativ de reglementare a funcționării Muzeului Brukenthal, ținând cont de prevederile Legii nr. 182/2000 republicată privind protejarea patrimoniului național mobil și ale Legii nr. 311/2003, privind muzeele și colecțiile publice.

16. Partea română a informat Comisia că, în cadrul procesului de elaborare a Codului Patrimoniului, aflat în desfășurare în cadrul Ministerului Culturii, va urmări clarificarea prevederilor ambigue prezente în legislația actuală și va urmări fluidizarea procesului de avizare și autorizare a intervențiilor de protejare a patrimoniului construit. Partea română a informat Comisia că va depune, prin Ministerul Culturii și Identității Naționale, toate diligențele pentru clarificarea din legislație (în special în Legea 422/2001, republicată) a acelor prevederi care îngreunează circuitul avizării proiectelor de intervenții în zonele cu patrimoniu construit. În egală măsură, finalizarea elaborării Codului Patrimoniului va permite abordarea dintr-o nouă perspectivă a problematicii patrimoniului, atât ca finanțare, cât și ca autorizare a proiectelor de restaurare.

17. În contextul deteriorării accelerate a bisericilor fortificate săsești din România, Comisia a luat notă de propunerea părții române și sprijină constituirea unui program româno-german de monitorizare, expertizare, intervenții de urgență și scoatere din risc a bisericilor fortificate și a altor construcții din patrimoniul minorității germane din România. Comisia a propus abordarea acestei situații din trei perspective:

- monitorizarea acestora, precum și expertizarea prin intermediul direcțiilor județene de cultură din zonă;
- elaborarea unor proceduri de intervenție rapidă, cu sprijinul direcțiilor de cultură și a Comisiilor Zonale ale Monumentelor Istorice;
- identificarea unor surse de finanțare, atât din partea autorităților locale, cât și de la partea germană.

18. Comisia a luat act de măsurile propuse de organizațiile și asociațiile germanilor originari din România privind restituirile proprietăților care au aparținut minorității

germane, respectiv cultelor germane, confiscate pe perioada regimului comunist, respectiv privind despăgubirile acordate pentru persecuțiile politice din timpul regimului comunist. Comisia va urmări soluționarea, în conformitate cu legislația în vigoare, a cererilor de retrocedare formulate de Biserica Evanghelică CA și de către FDGR și recomandă accelerarea analizării lor. În acest context, s-a conturat ideea unei campanii de informare a unităților administrativ-teritoriale, inițiată de Ministerul Afacerilor Externe și Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților în colaborare cu Ministerul Afacerilor Interne prin Prefecturi, în vederea transmiterii situațiilor juridice actuale ale imobilelor solicitate.

19. Comisia a subliniat faptul că programele propuse pentru 2017 aduc o contribuție deosebită la dezvoltarea și consolidarea în continuare a identității etnice, culturale, lingvistice, religioase a persoanelor aparținând minorității germane din România. Totodată, Comisia a apreciat, în mod deosebit, faptul că de aceste măsuri beneficiază toți cetățenii români, contribuind, astfel, la asigurarea unei conviețuiri armonioase, a cunoașterii și respectului reciproc.

20. Comisia a încurajat cele două părți să continue schimbul de idei în vederea identificării unor posibile teme relevante de interes comun ce pot fi mai bine valorificate prin intermediul Comisiei, teme de interes comun care contribuie în mod nemijlocit la consolidarea identității culturale, lingvistice, religioase, etnice a persoanelor aparținând minorității germane din România și care aduc valoare adăugată relațiilor bilaterale româno-germane.

21. Următoarea reuniune a Comisiei guvernamentale mixte româno-germane pentru minoritatea germană din România va avea loc în primăvara anului 2018, în Germania.

București, 11 aprilie 2017

George Ciamba

Secretar de stat pentru afaceri bilaterale
și strategice în spațiul euroatlantic,
Ministerul Afacerilor Externe al României

Hartmut Koschyk

Membru al Bundestag-ului,
Însărcinat al Guvernului Federal pentru
problemele imigranților de origine germană
și minorități naționale